

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В ІМЕНАХ

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна педагогіка в іменах
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	4/7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – вивчення соціально-педагогічних ідей та соціально-виховної діяльності вчених – представників української та зарубіжної науки – в конкретні історичні періоди існування суспільства з метою проектування студентом своєї майбутньої професійної діяльності; висвітлення теорії та практики соціального виховання через вивчення життя й творчої біографії зарубіжних і вітчизняних педагогів; розгляд соціально-педагогічних поглядів видатних діячів минулого крізь призму сьогодення; формування компетентностей застосовувати кращі здобутки світової і національної педагогіки в сучасних умовах.

Завдання курсу:

- вивчити соціально-педагогічні ідеї та соціально-виховну діяльність відомих українських та зарубіжних учених в історичній ретроспективі задля екстраполяції їх у сучасних умовах;
- проаналізувати з точки зору соціальної педагогіки життєвий шлях та творчу спадщину видатних діячів минулого;
- сприяти оволодінню здобувачами освіти знаннями з історії зарубіжних та вітчизняних соціально-педагогічних теорій та систем, основних етапів їх розвитку, особливостей становлення, ролі в цьому процесі відомих особистостей;
- ознайомити студентів з різноманітним методом, технологій та методик, розроблених представниками соціально-педагогічної думки;
- сприяти набуттю здобувачами освіти компетентностей відповідно до освітньої програми;

- повернути незаслужено забуті втрачені імена педагогів та актуалізувати їхні основні ідеї щодо створення оптимальних умов для успішної соціалізації особистості;
- обґрунтувати можливість і необхідність використання соціально-педагогічних ідей відомих учених у майбутній професійній діяльності;
- виховувати здобувачів на національно-культурних традиціях українського народу як гідних високоосвічених громадян України.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії, базових понять соціально-педагогічної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні компетентності

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 21. Здатність застосовувати технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями суб'єктів соціальної роботи, організувати і координувати волонтерську діяльність.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові

зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 23. Конструювати процес та результат соціально-педагогічної діяльності в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Розвиток теорії та практики соціального виховання західноєвропейськими мислителями			
1.	Соціальна педагогіка в іменах: основні категорії та поняття.	Зати основні категорії та поняття соціальної педагогіки; пригадати матеріал із курсів «Соціальна педагогіка», «Теорія та історія соціального виховання», дотичний до навчальної дисципліни.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Мислителі Античності про соціальне виховання.	Філософи Стародавньої Греції про виховання. Ідеї провідних мислителів Стародавнього Риму в контексті соціального виховання.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Особливості розвитку традицій соціального виховання в добу Середньовіччя.	Соціальне виховання у середньовічній Західній Європі. Філософ і богослов пізньої античності Аврелій Августин Блаженний про необхідність розробки програми церковного навчання. Фома Аквінський – представник схоластичної філософської думки.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Зміна суспільних і	Соціально-виховні ідеї	Опрацювання

	виховних ідеалів в епоху Відродження та Реформації, їх вплив на практику соціального виховання.	Е. Роттердамського, В. да Фельтре, Ф. Рабле, М. Монтеня. Представники реформації Ян Гус (Чехія), Мартін Лютер і Томас Мюнцер (Німеччина), Жан Кальвін (Франція, Швейцарія), Уілям Тіндел (Англія). Соціалісти-утопісти Т. Мор, Т. Кампанелла про соціальне виховання.	лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
5.	Зміна підходів до організації практики і розробки теорій соціального виховання в епоху Нового часу.	Соціально-педагогічні ідеї Я. А. Коменського. Соціально-педагогічна спрямованість творчості Дж. Локка. Модель соціального виховання Ж.-Ж. Руссо.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Розвиток соціально-педагогічних ідей в Новий час (кінець XVIII –XIX ст.).	Експериментальні пошуки оптимальної моделі виховання Й.-Г. Песталоцці. Ідеї соціалізації дитини Ф. Фребеля. Внесок А. Дістервега у розвиток соціального виховання. Соціально-педагогічний проєкт Р. Оуена.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Загальні тенденції розвитку соціального виховання у Новітній час (кінець XIX – XX ст.). Виникнення соціальної педагогіки як науки.	Пауль Наторп – засновник соціальної педагогіки. Соціальна педагогіка у США: Джон Дьюї. Метод проєктів У. Кілпатріка. Вальдорфська школа Р. Штайнера. Теорія типів особистості на основі ціннісного підходу Е. Шпрангера. Теорія потреб А. Маслоу. Теорія пошуку смислу життя (логотерапія) В. Франкла.	
Змістовий модуль 2. Українська національна соціально-педагогічна думка і освіта в історичній ретроспективі (кінець XVI – перша половина XIX століття)			
8.	Становлення і розвиток суспільного життя	Педагогічний гуманізм і новаторство в досвіді П. Беринди, І. Борецького,	Опрацювання лекційного матеріалу,

	на теренах України від найдавніших часів до часів Київської русі. Традиції виховання у поглядах українських мислителів.	М. Смотрицького, С. і Л. Зизаніїв, П. Могили, І. Гізеля й ін.	підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Концепція морального виховання і кордоцентризм у творчості Г. Сковороди. Значення його спадщини для ХХІ століття.	Г. Сковорода – український просвітитель-гуманіст, філософ, поет, педагог. Основні етапи життєвого і творчого шляху. Проблеми розвитку особистості у педагогічному доробку Г. Сковороди. Розвиток вчення Плутарха про мораль у педагогічній спадщині Г. Сковороди. Соціально-педагогічний зміст праць Г. Сковороди. Прогностичне значення спадщини педагога.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Ідея народності виховання в творчості Т. Шевченка, О. Духновича та К. Ушинського, її значення для розвитку соціальної педагогіки	Т. Шевченко – український поет, художник, мислитель, відомий усьому світові як визначний гуманіст. Основні етапи життєвого і творчого шляху. Соціальні мотиви творчості Т. Шевченка. Актуальність педагогічних поглядів Т. Шевченка на тлі відродження народознавства і народної педагогіки у ХХІ ст. К. Ушинський – видатний педагог, основоположник наукової педагогіки і народної школи. Основні етапи життєвого і творчого шляху. К. Ушинський та О. Духнович про народність виховання. Проблема мети і засобів морального виховання у педагогічному доробку К. Ушинського. Послідовники педагогічних ідей К. Ушинського та О. Духновича.	

Змістовий модуль 3. Українська соціально-педагогічна думка в історичній ретроспективі (друга половина XIX – XX століття)

11.	Соціальні мотиви життя й творчості І. Франка, М. Драгоманова, С. Русової.	І. Франко – видатний український письменник, поет, просвітитель, освітній діяч, педагог-публіцист. І. Франко як ініціатор створення нових шкіл, спрямованих на всебічний розвиток особистості. М. Драгоманов – видатний історик, громадський діяч, просвітитель. Основні етапи життєвого і творчого шляху. С. Русова – педагог, громадська діячка, просвітелька. Основні етапи життєвого і творчого шляху. Внесок С. Русової у розвиток соціального виховання. Ідея нової української школи і національного виховання в еміграційному педагогічному доробку С.Русової.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Виховний ідеал та релігійна традиція у творчості Г. Ващенка.	Г. Ващенко – видатний педагог, психолог, фахівець з національного виховання. Основні етапи життєвого і творчого шляху. Г. Ващенко – ініціатор створення «авторської» школи. Погляди Г. Ващенка на виховання як на національно-соціальний феномен. Виховна система видатного педагога. Рекомендації і заповіді Г. Ващенка. Взаємини Г. Ващенка і А. Макаренка. Використання соціально-педагогічних ідей Г. Ващенка.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
13.	Інноваційний контекст соціально-педагогічного подвижництва А. Макаренка і В. Сухомлинського.	А. Макаренко – видатний педагог, письменник, публіцист. Основні етапи життєвого і творчого шляху. Становлення педагогічної системи А. Макаренка. Інтелектуально-творчий потенціал А. Макаренка як керівника колонією імені	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних

		<p>Горького і комуною імені Ф. Дзержинського. Особливості змісту і методики виховного процесу А. Макаренка. Внесок видатного педагога у розробку системи демократичної культури вихованців. Теорія колективу. Нові грані таланту педагога в працях сучасних дослідників. Вплив педагогічної спадщини А. Макаренка на формування нового бачення світу. Плюралізм підходів до вивчення педагогічної спадщини А. Макаренка у ХХІ столітті. В. Сухомлинський – видатний педагог, директор школи, вчитель, дитячий письменник. Основні етапи життєвого і творчого шляху. В. Сухомлинський про рушійні сили виховного процесу. Розумове виховання, моральність – системопокладальний фактор. Трудове виховання. Прогностичне значення педагогічної спадщини педагога для соціальної педагогіки у ХХІ ст.</p>	завдань
14.	Внесок вітчизняних учених у становлення й розвиток соціальної педагогіки.	<p>Наукові школи Т. Алексеєнко, І. Зверєвої, А. Капської, Л. Міщик, С. Харченка та ін. Внесок сучасних українських учених у становлення та розвиток соціальної педагогіки як науки та практики.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	35
Контрольна робота	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне заняття	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 35 балів за поточне оцінювання; 50 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 7, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (35+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література: 1. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Кн. І. Історія зарубіжної педагогіки : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 624 с.	

2. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Кн. 2. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010.1032 с.
3. Історія освітньо-виховних систем : навч. посібник / уклад. Пащенко Д. І., Шаповал О. О. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 107 с.
4. Персоналії в історико-педагогічному дискурсі : електронний посібник / укладачі: О. Ільченко, Н. Кононець. Полтава, 2019. 65 с.
5. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 1. X-XIX століття : навч. посібник / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ : Либідь, 2005. 624 с.
6. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 2. XX століття : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. У двох кн. / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ : Либідь, 2005. 552 с.
7. Шинкарук В. Д., Сопівник Р. В., Сопівник І. В. Теорія та історія соціального виховання в зарубіжних країнах (для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка»). Київ :ЦП «Компринт», 2015. 236 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Надія Володимирівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію

	<p>наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; безкоштовна освітня платформа Khan Academy; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera.</p>
--	--

Викладач

Сабат Н. В.